

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΕΠΑ.Λ. (ΟΜΑΔΑ Α΄)

2009

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Για τα παιδιά της ψηφιακής εποχής το κινητό τηλέφωνο ήλθε σαν μια φυσιολογική εξέλιξη. Συνηθισμένα να πληκτρολογούν με τα δύο χέρια σε παιχνιδομηχανές, πήραν στη χούφτα τους το κινητό και ξανάστησαν τη χαμένη γειτονιά. Οι αποστάσεις μέσα από τους κατακλυσμένους με αυτοκίνητα δρόμους **εκμηδενίστηκαν**, οι φίλοι βρέθηκαν δίπλα και οι ξένοι «κρατιούνται σε απόσταση» με το να μιλούν σε κάποιον άλλο, όταν δε θέλουν την **προσέγγισή** τους. Όσο για το τι λένε: Δεν χρειάζεται κανείς να το ξέρει, οσοδήποτε επιπόλαιο, ερωτικό ή χυδαίο είναι. Το πληκτρολογούν σε γραπτά μηνύματα, χρησιμοποιώντας συντομογραφίες που μόνο οι ίδιοι γνωρίζουν.

Κοινωνιοψυχολόγοι που προσπάθησαν να αποκρυπτογραφήσουν αυτόν το επικοινωνιακό κυβερνοχώρο, ανακάλυψαν ότι τα γραπτά μηνύματα των κινητών είναι πολύ πιο εύγλωττα από ό,τι νομίζουμε και χαρακτηρίζουν τους κατόχους τους. Οι δημιουργικοί τύποι παιδιών χρησιμοποιούν καινοτόμες **συντμήσεις** λέξεων και αργκό¹, διαμορφώνουν ειδικά τις ρυθμίσεις και τους ήχους του κινητού τους με μεγάλη ευκολία. Τα παιδιά που έχουν μέλλον ως δάσκαλοι και υπάλληλοι είναι ορθογράφοι, γνωρίζουν πάντα πού έχουν το κινητό τους και συνηθίζουν να το μαγκώνουν μεταξύ σαγονιού και ώμου. Όσα έχουν μέλλον σε επαγγέλματα εξουσίας (στρατιωτικοί, νομικοί), χρησιμοποιούν πάντα κεφαλαία γράμματα, δεν κόβουν τις λέξεις, γράφουν με συντομία, έχουν ηχηρά μηνύματα και μιλούν δυνατά στο κινητό μέσα στο λεωφορείο ή στο μετρό. Τέλος, όσα προδιαγράφονται για κοινωνικό έργο (νοσοκόμοι, βρεφοκόμοι), χρησιμοποιούν πάντα μικρά γράμματα, χαμηλώνουν την ένταση του ήχου ή ε-νεργοποιούν τη δόνηση για να μην ενοχλούν και προσθέτουν στα μηνύματά τους πολλά γραφιστικά συμπληρώματα – όπως χαμογελαστά προσωπάκια.

Οι λόγοι, λοιπόν, που όλα τα παιδιά θέλουν ένα κινητό είναι, για να χτίζουν τον ιδιαίτερο κόσμο τους, να συμμετέχουν σε ιδεατές² γειτονιές μέσα από τα δίκτυα, να είναι κοινωνικά καταξιωμένα στα μάτια των συνομηλίκων τους, να κάνουν πλάκα — ή και αντιγραφή — την ώρα του μαθήματος, να ξεφεύγουν από το **διαρκή** έλεγχο των γονιών τους. Οι λόγοι που οι γονείς τους σκέπτονται ή προστρέχουν να τους το προμηθεύσουν είναι συνήθως οι ... αντίστροφοι. Οι γονείς της δεκαετίας του 2000 μεγαλώνουν τα παιδιά τους σε έναν διαρκώς πιο αγχωτικό και θυμωμένο κόσμο. Τι πιο φυσικό λοιπόν από το να θέλει ο κάθε γονιός να βρίσκεται άμεσα «κοντά» στο παιδί του, όπου κι αν βρίσκεται αυτό, όποια στιγμή και για ό,τι συμβεί;

Τα παιδιά θα κάνουν το παν να **μετατρέψουν** το κινητό από όργανο ελέγχου σε όργανο απελευθέρωσης. Οι γονείς θα έχουν μεν την ψευδαίσθηση ότι «είναι κοντά», αλλά τα παιδιά θα βρίσκονται όπου θέλουν, με όποιον θέλουν και θα επικοινωνούν ανεξέλεγκτα με άτομα που δε γνωρίζουμε. Αυτό το όργανο που τους δωρίζουμε ως «συσκευή εντοπισμού», γίνεται στα χέρια τους μοχλός αντίδρασης, αποσταθεροποι-

¹ αργκό: συνθηματική γλώσσα που διαφοροποιείται από την κοινώς αποδεκτή και καθιερωμένη γλώσσα

² ιδεατές: νοητές, ιδανικές, φανταστικές

ησης του σχολικού περιβάλλοντος και ανάπτυξης μιας προσωπικότητας, που θα αποφεύγει να αντιμετωπίζει τον κόσμο «πρόσωπο με πρόσωπο». Οι ειδικοί σε όλες τις μεγαλουπόλεις του κόσμου τονίζουν ότι το κινητό τηλέφωνο στα παιδικά χέρια μετατρέπεται σε εργαλείο προσβολής των συμμαθητών πίσω από την ανωνυμία μηνυμάτων, αλλά και σε δέλεαρ³ για βιαιοπραγία και ληστεία εις βάρος των παιδιών που το φέρουν επιδεικτικά.

Δημοσίευμα από τον ημερήσιο Τύπο σε διασκευή

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε, χωρίς δικά σας σχόλια (90-110 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Για κάθε μία από τις παρακάτω προτάσεις να γράψετε στο τετράδιό σας το αντίστοιχο γράμμα της πρότασης και δίπλα την ένδειξη **ΣΩΣΤΟ** ή **ΛΑΘΟΣ**, σύμφωνα με το κείμενο.

- α)** Το κινητό τηλέφωνο αποτελεί για τα παιδιά φυσιολογική εξέλιξη των παιγνιδιών τους.
- β)** Οι κοινωνιοψυχολόγοι ανακάλυψαν ότι τα γραπτά μηνύματα των κινητών τηλεφώνων είναι δυσνόητα μεταξύ των παιδιών.
- γ)** Τα παιδιά θέλουν κινητό τηλέφωνο μόνο για να επικοινωνούν και να κάνουν την πλάκα τους.
- δ)** Οι γονείς θεωρούν τα κινητά τηλέφωνα όργανα ελέγχου των παιδιών τους.
- ε)** Το κινητό τηλέφωνο βοηθά τα παιδιά να αντιμετωπίζουν τον κόσμο «πρόσωπο με πρόσωπο».

Μονάδες 15

B2. Με βάση το κείμενο και σε μία παράγραφο 70-80 λέξεων να αιτιολογήσετε με ποιον τρόπο:

«Τα παιδιά θα κάνουν το παν να μετατρέψουν το κινητό από όργανο ελέγχου σε όργανο ελέγχου σε όργανο απελευθέρωσης».

Μονάδες 5

B3. α) Να εντοπίσετε και να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τα μέρη της δομής της πρώτης παραγράφου.

Μονάδες 6

β) Να δώσετε έναν πλαγιότιτλο για τη δεύτερη παράγραφο.

Μονάδες 4

B4. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις λέξεις της στήλης A και δίπλα σε κάθε μία τη συνώνυμή της από τη στήλη B. Δύο λέξεις από τη στήλη B περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ A	ΣΤΗΛΗ B
1) εκμηδενίστηκαν	α) συντομεύσεις
2) προσέγγιση	β) τροποποιήσουν
3) συντμήσεις	γ) απλουστεύσεις
4) διαρκή	δ) εξαφανίστηκαν
5) μετατρέψουν	ε) μονομερή
	στ) πλησίασμα
	ζ) συνεχή

Μονάδες 5

³ δέλεαρ: αυτό που παρασύρει κάποιον

Γ. Στην εποχή μας το κινητό τηλέφωνο αποτελεί ένα ευρύτατα διαδεδομένο τεχνολογικό αγαθό. Ωστόσο, αρκετές είναι και οι αρνητικές επιδράσεις από τη χρήση του.

Σε ένα άρθρο, που θα δημοσιεύσετε στην εφημερίδα του σχολείου σας, να αναφερθείτε στις αρνητικές συνέπειες της χρήσης του κινητού τηλεφώνου, ιδιαίτερα στα άτομα νεαρής ηλικίας και στους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να προστατευθούμε από τις συνέπειες αυτές.

Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σε ένα κείμενο 500-600 λέξεων.

Μονάδες 40

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
ΚΕΡΚΥΡΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.

Ο αρθρογράφος αναφέρεται στη χρήση του κινητού τηλεφώνου από τους νέους. Αρχικά, θεωρεί πως η χρησιμοποίησή του θυμίζει την αμεσότητα στις σχέσεις των ανθρώπων στην παλιά γειτονιά. Στη συνέχεια παραθέτει έρευνες που συσχετίζουν το πώς χρησιμοποιούν οι νέοι το τηλέφωνό τους με τη μελλοντική τους επαγγελματική σταδιοδρομία. Προχωρώντας, ο αρθρογράφος προσπαθεί να ερμηνεύσει την καθολικότητα της χρήσης του, προσεγγίζοντας το ζήτημα τόσο από τη μεριά των νέων όσο και από αυτή των γονιών. Συμπεραίνει πως τα παιδιά θεωρούν το κινητό τηλέφωνο μέσο απελευθέρωσης και αυτονομίας, ενώ οι γονείς ως τρόπο για να ελέγξουν τα παιδιά τους. Κλείνοντας, περιγράφει τις επιπτώσεις από τη χρήση του κινητού τηλεφώνου ιδιαίτερα στο σχολικό περιβάλλον. (111 λέξεις)

B.1.

- α. ΣΩΣΤΟ
- β. ΛΑΘΟΣ
- γ. ΛΑΘΟΣ
- δ. ΣΩΣΤΟ
- ε. ΛΑΘΟΣ

B.2.

Οι έφηβοι επιδιώκουν να «απογαλακτιστούν», από τη μία, αλλά και να συγκρουστούν, από την άλλη, με ό,τι θεωρούν κατεστημένο. Το κινητό τηλέφωνο, που πολλές φορές τους επιβάλλεται από τους γονείς ως μέσο ελέγχου, γίνεται εργαλείο που τους βοηθά να νιώσουν αυτόνομοι, ανεξάρτητοι αλλά και τους βάζει σε πειρασμό για μικρές ή πιο σοβαρές παραβατικές πράξεις. Έτσι, με αυτήν την «αθώα» ή πραγματική επανάσταση νιώθουν πως ξεφεύγουν από τον έλεγχο, ότι ανοίγουν τα φτερά τους και οδηγούνται στην ενηλικίωση.

B.3.

- α) Θεματική περίοδος: «Για τα παιδιά ... φυσιολογική εξέλιξη».
Σχόλια – λεπτομέρειες: «Συνηθισμένα να ... οι ίδιοι γνωρίζουν».
- β) Η χρήση του κινητού τηλεφώνου καθρέφτης για τη μελλοντική επαγγελματική σταδιοδρομία των νέων.

B.4.

εκμηδενίστηκαν = εξαφανίστηκαν
προσέγγιση = πλησίασμα
συντημήσεις = συντομεύσεις
διαρκή = συνεχή
μετατρέψουν = τροποποιήσουν

Γ.

Δεδομένα: Το κινητό τηλέφωνο ένα ευρύτατα διαδεδομένο τεχνολογικό αγαθό.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο σε σχολική εφημερίδα.

- Τίτλος
- Ύφος: οικείο, σοβαρό αλλά και πιο χαλαρό – χιουμοριστικό.
- Ρηματικά πρόσωπα: κυρίως α΄ πληθυντικό, γ΄ ενικό και πληθυντικό.
- Γλώσσα: κυριολεκτική, ωστόσο είναι επιτρεπτή και η περιορισμένη χρήση φράσεων αργκό.

Ζητούμενα:

- α) Ποιες είναι οι αρνητικές συνέπειες από τη χρήση του κινητού τηλεφώνου, ιδιαίτερα στα άτομα νεαρής ηλικίας και
- β) πώς μπορούμε να προστατευθούμε από τις αρνητικές συνέπειες.

«ΠΟΣΑ ΚΙΝΗΤΑ ΕΧΕΤΕ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ;»

«ΚΑΝΕ ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΗ, ΜΗ ΣΤΕΙΛΕΙΣ SMS...»

Πρόλογος: Αναφορά σε μία στατιστική έρευνα από την οποία προκύπτει πως οι Έλληνες κατέχουμε το ευρωπαϊκό ρεκόρ στην κατοχή κινητών τηλεφώνων. Σύντομη αναφορά στα θετικά που προκύπτουν από τη χρήση τους.

Μετάβαση: Τα όποια θετικά στοιχεία επέφερε η χρήση του κινητού τηλεφώνου δε θα πρέπει να μας αποπροσανατολίσουν από τις βλαβερές συνέπειες που προκαλεί.

Α΄ Ζητούμενο:

- Επιπτώσεις στην υγεία. Προβλήματα από την παρατεταμένη χρήση του στη λειτουργία της ακοής. Οι επιστημονικές έρευνες δεν έχουν απενοχοποιήσει την ακτινοβολία που εκπέμπει το κινητό τηλέφωνο, σε σχέση με τη δημιουργία όγκων στον εγκέφαλο ή σε άλλα σημεία του σώματός μας.
- Επιπτώσεις από την υπερβολική χρήση στη μελέτη. Τα νέα παιδιά είμαστε εξαρτημένα από αυτό, θεωρούμε ότι είναι μέρος του σώματός μας. Είναι γεγονός πως πολλοί μαθητές αποπροσανατολίζονται από τις σχολικές και άλλες υποχρεώσεις εξαιτίας του «πειρασμού» του κινητού τηλεφώνου. Η χρήση του, έστω και η κατοχή του την ώρα του μαθήματος αποτρέπει την ομαλή εκπαιδευτική διαδικασία, πόσο μάλλον την ώρα που ο μαθητής προσπαθεί να διαβάσει στο σπίτι του.
- Ευτελίζονται οι κοινωνικές σχέσεις. Πόσοι από εμάς δε στείλαμε τις ευχές μας, πόσοι από εμάς δεν εξομολογηθήκαμε τον έρωτά μας, πόσοι από εμάς δεν ανακοινώσαμε κάτι δυσάρεστο μέσω γραπτού μηνύματος; Το κινητό τηλέφωνο μάς αποτρέπει να δούμε τους άλλους «κατά πρόσωπο».
- Παραβατική συμπεριφορά. Ενοχλητικά μηνύματα, φάρσες, απειλές, εκβιασμοί, χρήση της βιντεοκάμερας του κινητού τηλεφώνου για να καταγράψουν ορισμένοι νέοι κακόγουστα αστεία, δήθεν «πλάκες», παραβατικές ενέργειες, ερωτικές σκηνές που κυκλοφορούν αργότερα σε ιστοσελίδες του διαδικτύου. Κλοπές κινητών τηλεφώνων από άτομα που δεν μπορούν να αγοράσουν δικό τους τηλέφωνο.

- Υψηλό κόστος χρήσης. Πολλά νέα παιδιά ανανεώνουν το κινητό τους τηλέφωνο με απίστευτους ρυθμούς, επιβαρύνοντας τους γονείς τους με ένα δυσβάστακτο κόστος. Πέφτοντας θύματα της καταναλωτικής νοοτροπίας περιστρέφουν τα ενδιαφέροντά τους γύρω από το κινητό τηλέφωνο, τα συμπαραμαρτούντα του, τις υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας, αγνοώντας άλλα ζητήματα που άπτονται του κοινωνικού προβληματισμού, της πολιτικής, της ψυχαγωγίας.

Μετάβαση: Οι κίνδυνοι είναι αρκετοί και απαιτούν μια πιο λογική προσέγγιση της χρήσης των κινητών τηλεφώνων.

Β΄ Ζητούμενο:

- Παιδεία. Γονείς και σχολείο οφείλουν να βοηθήσουν, όχι βέβαια με τη μέθοδο του πειθαναγκασμού, τα νέα παιδιά, ώστε να ανακαλύψουν τη «χρυσή» μεσότητα. Δεν είμαστε υπέρ της καθολικής απαγόρευσης των κινητών αλλά ούτε και της υπερβολικής χρήσης τους. Γόνιμος διάλογος, ανθρωπιστική μόρφωση και καλλιέργεια. Έχουν ήδη θεσπιστεί κανόνες στη σχολική κοινότητα για τη χρήση των κινητών τηλεφώνων, επομένως αρκεί να εφαρμοστούν καθολικά και από τους μαθητές αλλά και από τους καθηγητές, που πρέπει με τη στάση τους να δώσουν το παράδειγμα στη νέα γενιά.
- Επιστημονική κοινότητα. Παρακάμπτοντας τα οικονομικά συμφέροντα, η επιστημονική κοινότητα οφείλει να τονίσει με emphaticό τρόπο τους κινδύνους που απορρέουν από τη χρήση των κινητών τηλεφώνων. Διαλέξεις, ανακοινώσεις, δημοσιεύσεις.
- Μεταφορά των κεραιών κινητής τηλεφωνίας από σχολεία, παιδικές χαρές, πάρκα, αθλητικούς χώρους υπό την αιγίδα των δήμων, των νομαρχιών και της Πολιτείας.

Επίλογος:

Είναι ανάγκη να γίνει ένα καινούριο ξεκίνημα που θα επαναπροσδιορίζει τη σχέση μας με το κινητό τηλέφωνο. Πρόταση προς το δεκαπενταμελές μαθητικό συμβούλιο να αναλάβει ενεργό ρόλο για τον περιορισμό της χρήσης των κινητών τηλεφώνων στο σχολικό περιβάλλον.